

30. oktober 2019

Energiomstillingen i Danmark og Tyskland

Tyskland og Danmark står begge over for en **enorm udfordring: At reducere deres økonomiers CO2-emission** – inden for elektricitet, varme, produktion og transport. Begge regeringer arbejder i øjeblikket med nogle **omfattende og ambitiøse klimapolitikker og planer**, som vil blive fremlagt i løbet af de næste måneder. De to lande har dog meget forskellige udgangspunkter:

- > **Danmark kan trække på sin store vedvarende elektricitetsproduktion**, der er forsynet af offshore vind og vidt udbredte fjernvarmekraftværk, som for de flestes vedkommende allerede er skiftet over til vedvarende energikilder. Danmark er også meget længere fremme, når det kommer til udfasning af kul og olie til opvarmning og strøm.
- > **Tyskland er ikke så langt i omstillingen**, og dets energi- og varmesektor skal **levere cirka 20 gange så meget, som Danmark forbruger**. Tyskland har planer om at erstatte atom- og kulkraftværker, som for øjeblikket udgør 50% af elektricitetsproduktionen – samtidig med at husstandenes og industriens behov imødegås. Det vil være nødvendigt, at vedvarende og gasfyrede kraftværker bidrager til denne indsats.
- > Mere end **80% af de tyske husstande er afhængige af konventionelle opvarmningssystemer derhjemme**, hvor der anvendes gas, eller mere sjældent, olie til opvarmning.
- > Tyskland vil i hvert fald inden for den nærmeste fremtid **være afhængig af naturgas** – til både elektricitetsproduktion og varme – hvoraf meget må **importeres pga. Tysklands relative lave produktion** af brændstoffer.
- > **Danmark kan forsyne sig selv ved hjælp af sine egne gasressourcer** og kan importere gas fra det tyske marked, mens det store gasfelt, Tyra, bliver renoveret.

Indtil videre er de **nuværende planer** i begge lande **ikke tilstrækkelige til at opnå klima-neutralitet i 2050** – men ambitionerne bliver større, og det vil være nødvendigt for udviklingen af energiteknologi og kapaciteten af vedvarende energi at holde trit.

Dette efterår fremlægger begge regeringer deres planer om at reducere emissioner på baggrund af **den globale klimaaktivisme** på den ene side, og en stigende **bekymring, hvad angår energikostninger** og transport til de enkelte husstande, på den anden.

Indhold:

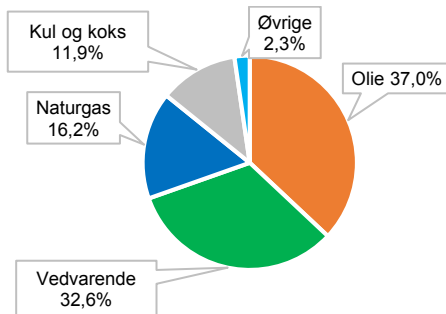
- 1. Energisystemer i Danmark og Tyskland - en sammenligning**
- 2. Mål og udfordringer for emissionsreduktion**
- 3. Ny energilovgivning under udvikling**

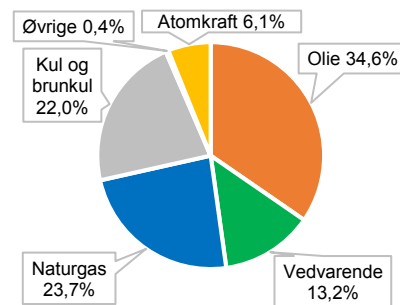
1. Energisystemerne i Danmark og Tyskland – en sammenligning

1.1. Det primære energiforbrug i begge lande udgøres stadig omkring to tredjedele af fossil, men Tyskland skal forsyne en energiforbruger cirka 20 gange så stor som Danmarks.

Danmarks primære energiforbrug ¹

Tysklands primære energiforbrug ²

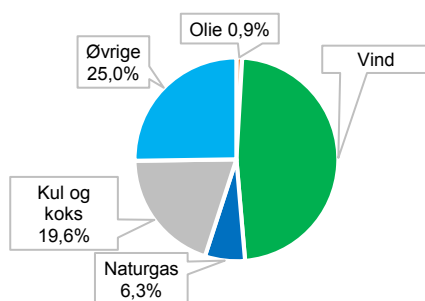

- Energiforbrug i **Danmark** udgjorde **772 petajoule (PJ)** i 2017, eller 134 gigajoule (GJ) per indbygger, med en selvforsyningsgrad på 85%.³

- Til sammenligning var **Tysklands** primæreenergiforbrug i 2017 **13.594 PJ**, eller cirka 165 GJ per indbygger.⁴

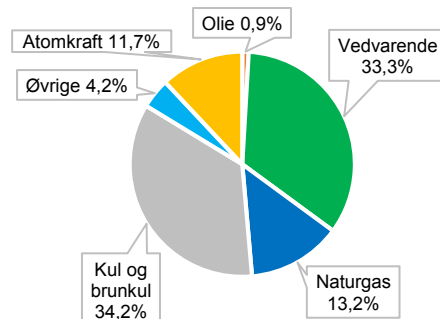
1.2. Danmark er meget længere fremme end Tyskland, når det gælder CO₂-neutralitet i energisektoren

Danmarks energiproduktion ⁵

- Brutto elektricitetsproduktion i **Danmark** udgjorde cirka **31,1 TWh**.⁷

Tysklands energiproduktion ⁶

- Brutto elektricitetsproduktion i Tyskland udgjorde **654,8 TWh**.⁸

¹ Energistyrelsen, februar 2019, "Energy in Denmark 2017", s. 16, <https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Statistik/energivindenmark2017.pdf>

² Bundesministerium für Wirtschaft und Energie (BMWi), 1. august 2018, "Primärenergieverbrauch in Deutschland 2017", <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Infografiken/Energie/Energiedaten/Energiegewinnung-und-Energieverbrauch/energiedaten-energiegewinnung-verbrauch-03.html>

³ Energistyrelsen, "Key Figures – Denmark – 2017", <https://ens.dk/en/our-services/statistics-data-key-figures-and-energy-maps/key-figures>

⁴ BMWi, 1. august 2018, "Energiedaten: Gesamtausgabe – Stand August 2018", s. 5, https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/Energiedaten/energiedaten-gesamt-pdf-grafiken.pdf?__blob=publicationFile&v=38

⁵ Energistyrelsen, februar 2019, "Energy in Denmark 2017", s. 10, <https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Statistik/energivindenmark2017.pdf>

⁶ BMWi, 1. august 2018, "Energiedaten: Gesamtausgabe – Stand August 2018", s. 38, https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/Energiedaten/energiedaten-gesamt-pdf-grafiken.pdf?__blob=publicationFile&v=38

⁷ Energistyrelsen, februar 2019, "Energy in Denmark 2017", s. 10, <https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Statistik/energivindenmark2017.pdf> (konverteret fra PJ, anslået at 3,6 PJ = 1 TWh)

⁸ BMWi, 1. august 2018, "Energiedaten: Gesamtausgabe – Stand August 2018", s. 38, https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/Energiedaten/energiedaten-gesamt-pdf-grafiken.pdf?__blob=publicationFile&v=38

1.3. I betragtning af landets økonomi og befolkningsstørrelse er Tyskland langt mere afhængig af import end Danmark

- > Danmark er fuldt afhængig af import af olie og kul, **men dog selvforsynende når det gælder naturgas**. Ud af de 4,5 mia. m³ gas, som Danmark producerer, blev 2,1 mia. m³ i 2017 eksporteret til Tyskland og Sverige samt til Hollands offshore gastransportsystem.⁹
- > Dog kommer mere end 90% af Danmarks indenlandske gasproduktion fra Tyra-feltet. Feltet blev lukket for renovering i september 2019 og vil først genoptage produktionen tidligst i juli 2022. I løbet af denne periode vil Danmark dække sit behov for gas ved at udnytte sine faciliteter inden for oplagring af gas samt **importere yderligere mængder fra Tyskland**.¹⁰
- > **Tysklands overordnede importafhængighed er på 70,1%**, beregnet som et gennemsnit af dets eksportoverskud af brunkul på 2,1 % og høje importandel af naturgas (92,1%), olie (97,0%) og stenkul (93,7%).¹¹
- > National produktion af olie og gas i Tyskland er fortsat faldende med en produktion af gas på omkring 7,25 mia. m³ i 2017 sammenlignet med over 135,8 mia. m³ importeret gas.¹²
- > Inden 2022 vil **Tyskland også udfase sin atomkraftenergi**, som lige nu udgør næsten 12% af elektricitetsproduktionen. **Kul og brunkul står gradvist til at blive udfaset inden 2038**. Derfor vil **det være nødvendigt for Tyskland at importere yderligere naturgas** og holde et højt niveau i produktionen af vedvarende energi for at følge med efterspørgslen.

1.4. Husstande er i høj grad stadig afhængige af fossilt brændsel, hvad angår varme og transport

- > Varme
  - Tyskland: 18,9 millioner beboelsesejendomme ¹³, 41.378.000¹⁴ husstande
    - 9,3 millioner (**49,3%**) opvarmet med naturgas
    - 5,8 millioner (30,4%) opvarmet med olie
    - 1,5 millioner (8,0%) opvarmet med andre kilder (central/individuel varme, brænde/træpiller, kul, osv.)
    - 1,2 millioner (6,6%) opkoblet til fjernvarme
    - 1,0 millioner (5,7%) opvarmet med varmepumper/elektriske systemer
    -
  - Danmark: 2.688.472¹⁵ husstande
    - 430.000 husstande opvarmet med naturgas¹⁶. Det er ikke længere lovligt at bygge nye huse, der anvender naturgas til varme, dog er udskiftning stadig muligt. Kommuner kan dispensere fra disse regler.
    - 230.000 opvarmet med olie (vil blive udfaset inden 2030)
    - 1,7 millioner husstande anvender fjernvarme, hvoraf 61% er forsynet af vedvarende energikilder (biomasse). Fire danske fjernvarmeverker anvender stadig kul, men bør være udfaset før 2030.¹⁷
- > Per 1. januar 2019 består **de danske og tyske bilparker fortsat for mere end 99 procents vedkommende af konventionelle forbrændingsmotorer**:
  - Danmark: 2,6 millioner

⁹ IHS Markit, 16. september 2019, "Denmark Power, Gas, and Renewables Market Profile"

¹⁰ S& Global Platts, 19. september 2019, "Danish Tyra East gas field set to begin redevelopment until Jul 2022", <https://www.spglobal.com/platts/en/market-insights/latest-news/natural-gas/091919-danish-tyra-east-gas-field-set-to-begin-redevelopment-until-jul-2022>

¹¹ BMWi, 1. august 2018, "Energiedaten: Gesamtausgabe – Stand August 2018", s. 13, https://www.bmw.de/Redaktion/DE/Downloads/Energiedaten/energiedaten-gesamt-pdf-grafiken.pdf?__blob=publicationFile&v=38

¹² BMWi, 22. januar 2019 "Gesamtausgabe der Energiedaten – Datensammlung des BMWi", https://www.bmw.de/Redaktion/DE/Binaer/Energiedaten/energiedaten-gesamt.xls.xlsx?__blob=publicationFile&v=95 (konverteret fra henholdsvis 255,1 PJ og 4,778.1 PJ, på grundlag af Hø på 35,17 MJ/m³)

¹³ BDEW, 30. september 2019, "Wie heizt Deutschland?", <https://www.bdew.de/energie/studie-wie-heizt-deutschland/>

¹⁴ Umweltbundesamt (UBA), 24. juli 2019, "Zahl der Haushalte von 2000 bis 2018 nach Haushaltsgröße", https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/384/bilder/dateien/3_tab_zahl-hh-nach-hh-groesse_2019-07-24.xlsx

¹⁵ Danmarks Statistik, 2019, "Households", <https://www.dst.dk/en/Statistik/emner/befolkning-og-valg/husstande-familier-boern/husstande>

¹⁶ Videncenteret Bolius, 2019: 7 varmekilder: Her er deres fordele og ulemper" <https://www.bolius.dk/7-varmekilder-her-er-deres-fordele-og-ulemper-531>

¹⁷ Berlingske 2017, "Danmark bliver kulfrit i 2030": <https://www.berlingske.dk/virksomheder/danmark-bliver-kulfrit-i-2030>

- heraf 10.037 elektriske (0,39%) og 5.168 hybrid (0,19%)¹⁸
- Tyskland: 57,3 millioner
  - heraf 83.175 elektriske (0,15%) og 341.411 hybrid (0,59%)¹⁹

2. Begge lande har ambitiøse mål om emissionsreduktion – men står overfor meget forskellige udfordringer

2.1. Danmark har udviklet ambitiøse planer på et tidligt tidspunkt – men har udfordringer i form af øget afhængighed af elektricitet og har brug for yderligere tiltag for at kunne følge med:

- > Danmark har opstillet et langsigtet mål om, at **den samlede energiforsyning – elektricitet, varme, produktion og transport – skal forsynes ved hjælp af vedvarende energikilder i 2050**. Som en del af denne plan skal olie til opvarmning samt kul udfases inden 2030.²⁰
- > Nuværende prognoser for det næste årti forudser, at andelen af vedvarende energi stiger indtil 2021, efterfulgt af en tilbagegang pga. det stigende energiforbrug og en nedgang i udviklingen af energiefektive forbedringer. Emissioner er projekteret til at nå en 39 procent reduktion i 2021 sammenlignet med 1990.²¹
- > Danmarks ambitioner om at erstatte fossilt brændstof inden 2050 med fjernvarme, der er 100% baseret på vedvarende energikilder, er ensbetydende med, at **elektrificering er central** for et lands grønne omstilling.
- > Et af de øvrige initiativer er Energiaftalen af 29. juni 2018, hvor alle partier i Folketinget sammen med den tidligere VLAK-regering blev enige om at bygge tre nye enorme vindmøllefarme med en samlet produktion på 2.400 MW, som ifølge aftalen vil dække alt energiforbrug i danske husstande inden for en overskuelig fremtid²².
- > Målet for aftalen er, at 55 procent af det danske energiforbrug skal bestå af vedvarende energi i 2030.

2.2. Tyskland har fortsat en ambition om at være på forkant, når det gælder de europæiske reduktionsmål, men vil ikke kunne leve op til sine 2020-målsætninger og søger stadig efter løsninger på, hvordan 2030- og 2050-målene kan nås.

- > Tyskland har sat sig ambitiøse mål, når det gælder klimabeskyttelse. Klimabeskyttelsesplanen 2050, der blev vedtaget i 2016, skitserer hvordan landet har til hensigt at implementere Paris-aftalen og er baseret på en **tilgang der sikrer CO2-neutralitet i år 2050**.²³ Paris-aftalen har fastlagt, at i anden halvdel af dette århundrede skal der opnås CO2-neutralitet globalt. Målene for aftalen inkluderer også en nedsættelse af den globale opvarmning til et godt stykke under hhv. to grader og endda under 1,5 grader. Den tyske regerings planer kræver en **reduktion af emissioner på 40% sammenlignet med 1990 i år 2020**, og en reduktion **på 55% i 2030**.
- > Prognoser indikerer dog, at **Tyskland ikke kommer til at nå målene for 2020** ved kun at nå en reduktion på **33%**.²⁴
- > En **omfattende pakke** af øvrige klimapolitiske instrumenter, der skal sikre, at Tyskland når sine 2030-mål blev **vedtaget af forbundsregeringens kabinet d. 9. oktober 2019**. Den forventes at blive diskuteret Forbundsdagen i begyndelsen af oktober 2019. Pakken skal bane vej for en stabil stigning i prissætningen af CO2 og sætter individuelle mål, der løbende vil blive overvåget, for alle involverede ministerier.

¹⁸ Danmarks Statistik, 2019, "Stock of passenger cars per 1 January by propellant and tare", <http://www.statbank.dk/BIL10>

¹⁹ Kraftfahrt-Bundesamt, 2019, "Jahresbilanz des Fahrzeugbestandes am 1. Januar 2019", https://www.kba.de/DE/Statistik/Fahrzeuge/Bestand/b_jahresbilanz.html?nn=644526

²⁰ IHS Markit, 16. september 2019, "Denmark Power, Gas, and Renewables Market Profile"

²¹ Energistyrelsen, juli 2018, "Denmark's Energy and Climate Outlook 2018", <https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Basisfremskrivning/deco18.pdf>

²² Klima-, Energi og Forsyningsministeriet, 2018 "Energiaftale"

²³ IHS Markit, 23. september 2019, "Germany Power, Gas, and Renewables Market Profile"

²⁴ Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und nukleare Sicherheit (BMU), 15. maj 2019, "Projektionsbericht der Bundesregierung 2019", <https://www.bmu.de/download/projektionsbericht-der-bundesregierung-2019/>

- > De politiske bestræbelser mod klimaneutralitet (hvor f.eks. **Tyskland stræber efter 80% - 95% reduceret CO₂-emission** i 2050 sammenlignet med 1990) vil kræve en betydelig stigning i energiefektiviteten og anvendelsen af vedvarende energikilder.
- > Scenarier for at opnå dette inkluderer omstillingen til delvist eller fuldt elektriske energisystemer – en udvikling, der højst sandsynligt vil være forbundet med omfattende strukturændringer og høje omkostninger.
- >
- > Til sammenligning er studier kommet frem til, at **scenarier, hvor teknologier kombineres, og som involverer eksempelvis både vedvarende energi og naturgas samt CO₂-neutralt gas**, er mere robuste, eftersom de i langt højere grad bygger på en allerede eksisterende infrastruktur og har **større sandsynlighed for at blive socialt accepteret**.²⁵
- > En enorm udfordring for Tyskland, når det gælder udfasningen af kul, er den deraf følgende **strukturelle ændring i de lokale økonomier** i områder, der i dag i stor udstrækning er stærkt afhængige af kulproduktion og kulfyret elektricitetsproduktion.
- > **40 milliarder euro i finansiering er afsat til yderligere at udvikle brunkulsminiregionerne i Brandenburg, Sachsen, Sachsen-Anhalt og Nordrhein-Westfalen** samt områder med stenkulsfyrede kraftværker.²⁶
- > At øge bæredygtig transport er fortsat et centralt mål for Berlin, men der har ikke været så betydelige fremskridt på området. Den nye klimahandlingsplan kræver bl.a. tiltag for opnå **målet om 10 millioner elektriske biler i Tyskland i 2030**²⁷ – en markant forøgelse af det oprindelige mål på 1 million i 2020, som ser ud til ikke at kunne nås.

3. Udarbejdelse af ny klimalovgivning undervejs i begge lande i efteråret 2019

3.1. Udfasning af kul: Tysklands mest markante skridt mod emissionsreduktion

- > Tyskland opererer stadig med **brunkuls- og stenkulsfyrede kraftværker med en kapacitet på 41 GW**. Som svar på den stigende offentlige konsensus **konkluderede den regeringsudnævnte komité for "Vækst, Strukturel Forandring og Beskæftigelse" (WSB) i starten af 2019, at kul skal udfases senest i 2038**. Anbefalingerne skal sørge for en stabil **reduktion i kulfyret elektricitetsproduktion til 30 gigawatt (GW) i 2022** (15 GW hver for brunkul og stenkul).
- > Regeringens øvrige køreplan inkluderer udkast til en Stenkulslov i efteråret 2019. Derefter vil parlamentariske forhandlinger påbegyndes, og der vil samtidig være dialog med operatører af de stenkulsfyrede kraftværker. Resultater vil blive inkorporeret i en lov om udfasning af stenkul. På baggrund af dette kan **Kuludfasningsloven** blive vedtaget i slutningen af 2019.²⁸
- > Kulfyrede kraftværker udgør 235 TWh af elektricitetsproduktionen i øjeblikket: Inden 2030 vil dette tal være reduceret til 77 TWh. Selv med udfasningen af atomkraftenergi og den stigende andel af vedvarende energikilder vil differencen på 112-TWh skulle dækkes af gas – **dette vil kræve yderligere 13 mia. m³ gas om året**.

3.2. Tysklands 2030 Klimabeskyttelsesprogram: Anledning til kontrovers

- > På baggrund af EU-målene har den tyske regering i september 2019 vedtaget retningslinjer for Tysklands klimapolitik indtil 2030.
- > Et centralt punkt i det omfattende program er yderligere **CO₂ prisfastsættelse i transport- og varmesektorerne med en startpris på 10 euro/ton i 2022 stigende til 35 euro/ton i 2025**. Derefter vil prisen blive fastsat af markedet. Derudover vil den vedvarende energiafgift, som i dag opkræves på elregninger, og som har været stødt stigende siden den blev introduceret, falde fra 2021.

²⁵ Dena, 4. juni 2018, "dena-Leitstudie Integrierte Energiewende", <https://www.dena.de/newsroom/meldungen/dena-leitstudie-integrierte-energie-wende-deutschland-braucht-klare-klimaziel-2050/>

²⁶ BMWi, juni 2019, "Zweiter Fortschrittsbereich Energie der Zukunft - Kurzfassung", https://www.bmw.de/Redaktion/DE/Publikationen/Energie/fortschrittsbericht-monitoring-energie-wende-kurzfassung.pdf?__blob=publicationFile&v=15

²⁷ Bundesregierung, 20. september 2019, "Eckpunkte für das Klimaschutzprogramm 2030", <https://www.bundesregierung.de/resource/blob/997532/1673502/768b67ba939c098c994b71c0b7d6e636/2019-09-20-klimaschutzprogramm-data.pdf?download=1>

²⁸ BMWi, 3. juli 2019 "Rahmen und nächste Schritte für die Kohleausstiegsgesetzgebung", <https://www.bmw.de/Redaktion/DE/Downloads/P-R/rahmen-und-naechste-schritte-kohleausstiegsgesetzgebung.html>

- > **Kritikere hævder, at tiltagene er utilstrækkelige** i forhold til at sikre, at klimamålene kan nås. Især bliver de fremsatte CO₂-priser anset for at være for lave: De vil lade priserne på dieselbrændstof stige med 10 cents/liter i 2025, hvilket næppe vil tilskynde til at skifte til eldrevne biler.^{29 30} Derudover anses tiltag for at øge den offentlige transport og øge andelen af vedvarende energi for at være utilstrækkelige.

3.3. Dansk klimapolitik: Nye og højere ambitioner

- > Den danske klimapolitiske indsats bæres af bestræbelserne på helt at udfase fossilt brændstof i 2050 og dermed opnå et lav emissionsniveau i 2050, og ved gradvist at reducere udledningen af drivhusgasser på linje med EU's 2020- og 2030-mål.
- > Målene for at reducere emission i EU i 2030 skal implementeres som en national forpligtelse om reduktion gældende for bygninger, landbrug og transport.
- > I 2018 vedtog den danske regering og Folketinget en ny energipolitik, der skal understøtte Danmarks 2030-mål for vedvarende energi, energieffektivitet og reduktioner af CO₂-emissioner på den mest omkostningseffektive måde.³¹ Med denne aftale har partierne aftalt at bygge tre nye vindmøllefarme, der skal sikre, at **det danske energiforbrug vil bestå af 55 procent grøn energi i 2030**. Mere sol- og vindenergi vil blive sendt i offentligt udbud, der tilsammen vil koste 4,2 milliarder danske kroner. Projekter, der beskæftiger sig med grønne gasser og biogas, vil kunne opnå statslige midler på 240 millioner kroner årligt over en 20-årig periode. **I 2030 vil kul være komplet udfaset af den danske energiproduktion.**³²
- > Presset for en juridisk bindende klimalov blev en del af valgkampen ved Folketingsvalget i juni 2019. Den nye socialdemokratiske regering har sat **ambitiøse mål sammen med deres støttepartier, der skal sikre en 70% reduktion af CO₂-emissionerne i 2030** sammenlignet med 1990-niveau.
- > Klimaloven forhandles lige nu i Folketinget og vil, ifølge Statsministeren, være forhandlet på plads før jul. Loven vil bygge på den tidligere Klimalov fra 2014, men vil være juridisk bindende. Dette er i alle tilfælde et mere politisk følsomt emne.
- > I begyndelsen af oktober 2019 udgav Klimarådet (nedsat for at rådgive regeringen om klimapolitik tilbage i 2014) en analyse om perspektiverne i den kommende Klimalov. Her foreslås det, at Klimaloven skal indeholde³³:
  - Beslutning om reduktionsmål
    - 70% reduktion af CO₂-emissioner i 2030
    - 5-årige klimamål med en 10-årig horisont
    - Mål skal sammenlignes med 1990-niveau.
  - Planlægning af klimahandlingsplaner (der skal forhandles efterfølgende i foråret 2020)
    - Hvert femte år skal regeringen udforme klimahandlingsplaner for at kunne følge det 10-årige mål.
    - Skal være sektor-specifik, sætte retningen for hver sektor, og indikatorer skal udarbejdes. Der lægges op til, at sektorstrategier skal udvikles i samspil med borgere, NGO'er og erhvervslivet.
  - Monitorering og overvågningsmekanismer
    - Årlige prognoser, der forudsiger, hvorvidt klimahandlingsplanen lever op til målene
    - Prognosen skal følges op af lovgivningsinitiativer, hvis målene ikke nås.
    - En uafhængig organisation skal validere processen
    - Alle relevante lovforslag fremsat i Folketinget skal understøttes af en vurdering af virkninger på miljøet.

²⁹ Se eksempelvis Energypost.eu, 8. oktober 2019, "Will the German Climate Protection Programme 2030 miss its own targets?", <https://energypost.eu/will-the-german-climate-protection-programme-2030-miss-its-own-targets/>

³⁰ Handelsblatt, 8. oktober 2019, "Energiebranche von den Vorhaben der Koalition enttäuscht", <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/klimaschutz-energiebranche-von-den-vorhaben-der-koalition-enttaeuscht/25092384.html?ticket=ST-28554529-5qP2YySypbEdp6FvZ571-ap2>

³¹ IHS Markit, 16. september 2019, "Denmark Power, Gas, and Renewables Market Profile"

³² Energifaftale 2018: Grønnere energi: https://kefm.dk/media/12203/handout_energifaftale-grønnere-energi.pdf

³³ Klimarådet 2019: Rammer for Dansk klimapolitik, Published 2. oktober 2019, <https://klimaraadet.dk/da/analyser/rammer-dansk-klimapolitik>